

FLANDRA

KATOLIKO

MAANDSCHRIFT VAN HET

KATHOLIEK VLAAMSCH ESPERANTO VERBOND

EDMOND PRIVAT

VIVO DE ZAMENHOF

Dua Eldono.

" Granda nombro da bildoj sur kreta papero. Fama verko de fama aŭtoro. Stilo ne atingita ĝis nun de alia verkisto, lego de iu ajn paĝo alportas plej altan ĝuon al ĉiu lingvoscianto. Resume: Fiero de nia literaturo. La libron bele ekipitan devus havi ĉiu Esperantisto, kion ebligas la relative tre malalta prezo".

Ligilo (Ĉeĥo-Slovakujo).

PREZOJ: bind. 29 fr. broŝ. 20 fr.

Eldonita de

THE ESPERANTO PUBLISHING CO., LTD.

Mendu ĉe

Katolika Esperanto Instituto a.s.p.c., Eg. Segerslaan 14, Wilrijk.

Poŝtĉekkonto n° 4549.84.

.. Rookt ..
JAMAYCA
 DE FYNSTE DER SIGAREN

Rijke keus in cigarillos
 Sigarenfabrieken JAMAYCA, Arendonk
 (oni korespondas en Esperanto)

ESPERANTISTOJ!
 Ĉiam konsultu por viaj vojaĝoj
 «**Ultra Montes**»
 La plej belaj vojaĝoj je la
 plej avantaĝaj kondiĉoj.

Ultra Montes, a. s. Antverpeno: 46
 Korte Nieuwstr. Tel. 276.51 & 303.50.
 Bruselo: Nieuwstr. 167. Tel. 17.53.44

FLANDRA UNUIĜO

DE KATOLIKAJ ESPERANTISTOJ F. U. K. E.
Kath. Vlaamsch Esperanto Verbond K. V. E. V.
 SEKCIO DE LA INTERNACIA KATOLIKA UNUIĜO ESPERANTISTA

Voorzitter: Lic. Leo Calloens, Erembodegemstraat, 29, Aalst. Ondervoorzitter: Dr. Marcel Naster, Naamsche straat 113, Leuven. Proost: E. H. A. Beckers, Professor, Normalschool, Mechelen a. Maas. Secretaris: J. Van Deun, Turnhoutsche baan, 277, Borgerhout. Kassier: K. V. E. V. Aalst. P-konto 412.354. Algemeen Bestuur: Kapitein P. Vangeel, Bonheiden. Katholiek Esperanto Instituut, E. Segerslaan 14, Wilrijk. Postcheckrek. n° 4549.84.

PROVINCAJ KAJ LOKAJ DELEGITOJ:

Antwerpen

ANTWERPEN	E. Paesmans, Koepoortstraat, 64, P-konto 4145.89
BONHEIDEN	Kapitano P. Vangeel
BORNEM	A. De Ridder, Boschkant, 1
EDEGEM	R. Torfs, Verbindingstraat, 9
EKEREN	Joz. Thijsens, Geesten, 72
GEEL	M. Gordon, kleermaker, Statiestraat, 3
HOBOKEN	J. De Groot, onderwijzer, Caronstraat, 31
MERKSEM	G. V. d. Bergh, onderwijzer, Tanghehoefstraat 2
MOL	F-ino M. Bergmans, Markt, 19
Ste MARIABURG	Joz. Cammaert, Van de Weygaardlei, 12, P-konto 4274.93
WILRIJK	D. Mortelmans, E. Segerslaan, 14

Brabant

GRIMBERGEN	E. H. Canisius van Hoogstraten, o. praem., abdtj
LEUVEN	Petro De Fraye, Kapucienenvoer, 75, P-konto 4427.19

Limburg

BILZEN	K. Dubois, Brugstraat 26
HASSELT	A. Tournel, Guido Gezellestraat, 5
TONGEREN	Jos Smets-Box, Kielenstraat 74

Oost-Vlaanderen

GEERAARDSBERGEN	C. Bernaert, Pelgrimstraat, 1
GENT	M. De Valck, Scheeplosserstraat 50, Gent. P-konto 410.102

West-Vlaanderen

BLANKENBERGE	Fr. De Zutter, Wetstraat, 101
BRUGGE	F. Roose, G. Gezellelaan, 15
KORTRIJK	P. Mattelaer, apotheker, Voorstraat, 40
LEDEGEM	F-ino Quagebeur, Statiestraat, 39
LICHTERVELDE	Kam. Ferijn, Wetstraat, 47
OOSTENDE	Maurice Hessens, Blauw Kasteelstraat, 86
ROESELARE	H. Braekevelt, Statedreef, 177
TIELT	J. Van Haute, onderwijzer, Steenweg op Wakken

flandra katoliko

Maandblad van het
 Katholiek Vlaamsch
 Esperanto-Verbond
 K. V. E. V.

Monata Organo de
 la Flandra Unuiĝo
 Katolika Esperantista
 F. U. K. E.

Redakcio: Patro C. v. Hoogstraten, O. Praem., Abatejo Grimbergen. (B)

Abonoprez: 15 fr. Kun membreco F.U.K.E. kaj I.K.U.E. 20 fr. Abonoprez por eksterlando 20 fr. P-konto 412.354 K.V.E.V. Aalst.

Hallo!

AAN ONZE LEDEN IN VLAANDEREN.

Ons Verbond heeft een zware taak vóór zich in het komende jaar; n.l. de besluiten, die uit ons 21ste Kongres te halen vallen, voor te leggen aan onze katholieke voor-
 mannen in Vlaanderen. Propaganda vergt werkers, die hebben we, gelukkig. Propaganda vergt ook geld en dat verwachten we van onze leden, doordat ze hun bijdrage (20 fr.) zoohaast mogelijk storten op postrekening no 412354 van KVEV te Aalst en dat verwachten we ook door steunpenningen van hen, die enkele belgas kunnen missen en willen besteden aan onze werking, waarvan het nut wel voor niemand meer twijfelachtig kan zijn: na de woorden van Mgr. Van Eynde, uitgesproken tijdens het kongres: « Als uw Verbond niet bestond, zouden wij den tijd gekomen achten om het in het leven te roepen. Ook al zijt U geen Esperantist, steun mild zoals U de goede pers, de goede film, de goede radio-omroep steunt ».

AL NIAJ EKSTERLANDAJ LEGANTOJ.

Cent leteroj atestas ke nia revuo « Flandra Katoliko » plaças.

Dank' al vi, ĝi povas pli kaj plu plaĉi, se vi:

- 1) fariĝas abonanto (20 fr. de 1-11-39 — 1-11-40);
- 2) ensendas interesplenajn artikolojn kaj informojn;

3) faras konstruan kritikon pri ĝia enhavo.

Post tiu ĉi numero la nova jarkolekto komenciĝos. Bonvolu tial tuj pagi al Katholiek Vlaamsch Esperanto-Verbond, Aalst, postĉekkonto n-ro 412.354.

AAN ONZE NEDERLANDSCHE LEZERS.

Zoals tijdens ons schitterend 21ste Kongres medegedeeld, stellen wij er prijs op, onder onze ABONNENTEN en MEDEWERKERS talrijke Nederlanders te mogen tellen.

Ons tijdschrift bevat hen, wij verwachten dus talrijke abonenten, artikels en opbouwende kritiek ook uit Nederland.

Schrijf tijdig om spoedig reeds nummer 1 van de nieuwe jaargang te ontvangen. Gironummer: 412354 van het K. V. E. V. te Aalst. Dank!

Nederlanders, die geen gironummer bezitten, kunnen zich ook abonneren door fl. 1.25 op te zenden aan: L. van Hoogstraten, Ruyschenbergstraat A 31 f, Gemert (N. Br.)

PROPAGANDA!

Om onze propagandisten aan te moedigen en hun eenigszins de onkosten te vergoeden, die zij zich ten bate van onze vereniging getroosten, heeft het bestuur van F. U. K. E. beslist, een premie van 4 fr. toe te kennen aan alle F. U. K. E.-leden voor elke aanwerving van een KOMPLEET lidmaatschap 1940 van I. K. U. E., onder volgende voorwaarden:

- 1) het lidmaatschap omvat: lidmaatschap van F. U. K. E. (20 fr.) en abonnement op het internationaal orgaan «*Espero Katolika*» (24 fr.).
- 2) het aanwervend lid moet zelf reeds compleet lid zijn van I. K. U. E.
- 3) vroegere abonenten op E. K. komen niet in aanmerking.
- 4) vroegere K. V. E. V.- of F. U. K. E.-leden komen wel in aanmerking.
- 5) het aanwervend lid int 44 fr. en schrijft hiervan 40 fr. over op onze postrekening vóór 31-1-40, of:
- 5) het aanwervend lid int 44 fr. en schrijft deze volledig over vóór 31-1-40. Na die da-

tum wordt voor ieder aangeworven compleet lid een bon ter waarde van 4 fr. toegezonden, recht gevend op een gelijkwaardige aankoop bij ons K. E. I. De nieuwe leden ontvangen in de mate van het mogelijke reeds in November «*Espero Katolika*».

Een speciale waardevolle premie zal worden toegekend aan dat lid, dat van 30-IX-39 tot 31-1-40 de meeste complete leden zal hebben aangebracht.

Vooruit, de jacht is open!

Lic. L. Calloens,
prez. de F. U. K. E.

FLANDRA KATOLIKO EN DE MOBILISATIE

Waarschijnlijk hebben sommigen van onze lezers al gevreesd, dat Flandra Katoliko gedurende de mobilisatietijd niet meer zou kunnen verschijnen. Die vrees scheen des te meer gegrond, daar het Oktobernummer zoolang op zich liet wachten. Doch we kunnen hen gelukkig geruststellen. Noch redactie, noch zetterij, noch drukkerij behoeven om wille van de mobilisatie te worden stilgelegd. Indien dit nummer zoo laat uitkomt, is het o.a. omdat we niet tijdig het kongresrapport ontvingen, dat in dit nummer in zijn geheel zou hebben moeten verschijnen.

Met het volgende nummer, dat bijna drukklaar is, beginnen we reeds de vijfde jaargang. En ofschoon ons maandblad tot hertoe steeds verbeterd werd en reeds wordt geprezen als een van de beste Esperantotijdschriften, trachten we toch de volgende jaargang op een nog hooger peil te brengen. En we vragen daarom nog eens wat meer samenwerking van de kant van onze leden, en wel door:

- 1) aanstonds uw lidmaatschap te hernieuwen. Hiermee wachten is nadeelig voor U en voor ons!
- 2) minstens één nieuw lid aan te werven of een aankondiging;
- 3) uw verlangens aan ons bekend te maken;
- 4) uwe voorstellen aangaande de beweging of kritiek over in F. K. verschenen ar-

tikels, eventueel ter publikatie, in te zenden;

5) artikeltjes in te zenden voor een van de vele rubrieken.

Leert deze vijf geboden goed van buiten!

Redaktie.

Onze katholieke Esperantobeweging is geen ontspannings- maar een culturbeweging. Mobilisatie en zelfs oorlog mogen geen voorwendsel zijn om zulk een beweging stop te zetten!!!

⌘ EN LA F.U.K.E.-FAMILIO ⌘

PAROĤESTRIGO.

Nia membro sac. P. Verhoeven, O. Praem., vikario en Humbeek, estas enoficigita 30 julio kiel paroĥestro de Heienbeek (Grimbergen). F.U.K.E. deziras al la nova pastisto longdaŭran kaj fruktoplenan apostoladon inter obeaj ŝafoj.

SACERDOTIĜO.

La ŝan de aŭg. Irato Bonifacio Hartman, Norbertano de Tongerlo kaj frato de la senlaca LKK-sekretario de Nia XXIa, ricevis la sanktan sacerdotan konsekron. Al la familio Hartman niajn korajn bondezirojn kaj al la juna Norbertana Kanoniko fruktoplenan sacerdotan vivon.

EDZIGO.

En la preĝejo de S-ta Gertruda en Bruselo okazis 19 aŭg. la edziga soleno de nia membro Paul Naster, doktoro de orienta filologio kaj historio, kun fraŭlino Lydia Van de Mert, lic. de filologio. Al la juna paro F.U.K.E. deziras abundan Dian benon dum la tuta vivo.

XXIa I. K. U. E. -KONGRESO

5—10 aŭg. Antverpeno 1939.

POSTKONGRESAJ INFORMOJ.

Ni priatentigas niajn gekongresintojn pri la alvoko en la kongreslibro, paĝon 79, koncerne la fotografaĵkonkurso. Ĉiu klopodu partopreni al tio, ne nur pro la premioj, kiujn ni aljuĝos al la plej belaj kaj originalaj specimenoj, sed ankaŭ pro la intereso, kiun tiuj dokumentoj havas por la estonteco.

Fotografaĵoj de la kongresanaro malantaŭ la Katedralo kaj antaŭ la Urbdomo estas ankoraŭ haveblaj ĉe nia Katolika Esperanto Instituto, je resp. prezoj de 15 kaj 5 fr. Antaŭpago per postĉekkonto n-ro 454984. Wilrijk.

Eble la kongreslibro ankaŭ interesos multajn, kiuj ne povis ĉeesti la kongreson. Ĝi estas havebla, ankaŭ ĉe K. E. I., por la prezo de 5 fr.

J. V. Deun.

KUNVENO DE LA EKLEZIULARO.

La raporto de tiu kunveno aperos en sekvonta Flandra Katoliko kaj en *Espero Katolika*. En tiu raporto ni ankaŭ konigos nian agadmetodon koncerne la konkludojn de tiu kunveno.

C. v. Hoogstraten, O. Praem.

CONCORDIA!

Plensignifa nomo por ni, por ĉiuj kiuj dum la neforgeseblaj tagoj de Nia XXIa konatiĝis kun ĝi. Por la LKK nomo plena de timo, plena de atendo, plena de gloro. Por la gekongresanoj sinonimo de hejmo, loko de agrabla revido de karaj geamikoj, daŭra renkontejo por la laboremuloj, taga celo de la ĵurnalistoj, ejo de elokvenco, de muziko, de sperta tuja traduko, de kanto, de rido, de diskuto kaj ankaŭ de adiaŭo. Concordia 5 — 10 aŭg. la abelujo.

Concordia de 11 aŭg.... la dezerto. Sic transit.... En septembro 1938 en Hasselt, plentima akcepto de la organizado de Nia XXIa.

Ekde tiam, kunvenoj, interparoladoj, proponoj, paŝoj, korespondado, plena organizado, kiu tagon post tago akiris pli firman bazon, ĝis komence de aŭgusto, kiam ni kontente spertis, ke la tuta prepara laboro estas farita, sed kun la scio, ke nur nun post kelkaj tagoj la vera, la timata, la por ni mistera afero komencos.

Kiam de la 14-horo, de la neniam forgesebla sabato 5 aŭg., en la salono la LKK-sekretario insta-

lis la tri pezajn kestojn, plenajn de kongreskovertoj, kaj plenfide malfermis la liston de la jam aliĝinta kongresanaro;

kiam la ekskursestro, orde sur alian tablon metis la diverskolorajn tikedojn por la diversaj ekskursoj kun iliaj listoj;

kiam ankaŭ la kompatinda tutnovica loĝadestro sin instalas, jen ĉe aparta tablo, jen ĉe la sekretario, jen ie en la salono, tiam ni konsciis ke baldaŭ la batalo komencos. Kaj ĝi baldaŭ komencis per la atako de niaj 4 hungarinoj. Kaj dum la tuta posttagmezo kaj vespero estis daŭra kaj senĉesa alveno kaj — je mia miro — glata funkciado de ĉiuj servoj. Sabato, la peza kaj timata tago estis for kaj ni kontente hejmeniris tiun nokton.

Per la modelaj raporto vi ekscios ĉion rilate al la pluaj okazintaĵoj de la kongreso. Sed antaŭ ol demeti de mi la prezidantecon de la LKK, mi danke pensas pri ĉiuj miaj kunlaborantoj, kiuj, malspertaj kiel mi, tamen sukcesis organizi kongreson, kiun oni prave indikos kiel «*Nia plej brila*» dank' al ilia sindona, senlaca kaj obstina klopodo atingi la celon.

Mia unua dankvorto celas nian bonan sekretario K. Hartman; li vere estis la ĉionfaranto. Li

ne nur prizorgis sekretarian laboron sed ankaŭ loĝado- kaj ekskursoferojn. Kiel ampleksa estis lia laboro kaj kiom da tempo tio postulis de li! La kongreso multe dankas al li.

Tiam dankon al nia loĝadestro, s-ro Van den Bergh, kiu prizorgis certe ege malfacilan kaj gravan taskon. Li ĉion modele ordigis, por ĉiu kongresano li preparis ĉion koncerne la loĝadon, kaj tio ne estas eta laboro. Sed, bedaŭrinde, li mem ne povis vidi la dolĉajn fruktojn de sia penado, ĉar li malsaniĝis tri tagojn antaŭ la kongreso. Mi neniam forgesos la matenon, kiam li venis ĉe mi por anonci tion. Mi estis konsternita de la perdo de tia grava helpanto kaj li mem ne malpli suferis de tiu bato. Dum la kongreso tamen rapidis al Merksem taksiaŭtomobilo kun Sacerdotoj Vernoux (Francujo), Beckers kaj van Hoogstraten kaj fraŭlino Fiedler (Hungarujo) por viziti lin, kaj mi estas certa, ke tiu gesto ege plaĉis al li. Dio redonu al li abundan sanon. Amiko Van den Bergh dankon al vi!

S-ro Prims transprenis lian malfacilan taskon, kiu neatendite estis metata sur liajn ŝultrojn. Amiko Prims estis la kompatema Samaritano de Nia XXIa, kaj ne nur mi sed ĉiuj, kiujn li loĝigis kaj nutris, benos lin.

Kaj fine ankaŭ nia ekskursestro estis pro familiaj motivoj malhelpata, kaj estis anstataŭata de Karitano Vangeel, kiu senhezite akceptis tiun respondecan postenon. Jen do la trio, kiu laboregis dum la kongrestagoj kaj al kiuj ni ŝuldas la regalan kongresmastrumadon.

Krome ni menciis la sacerdotojn Beckers kaj van Hoogstraten kaj s-ron Naster, kiuj multe helpis nin per la sperto akirita dum antaŭaj kongresoj.

Kaj kiu legis la kongreslibron, agnoskos ke la kompilado de tiu dokumento, farita de s-ro Paesmans, estas mirinda. Nu, ni scias kion valoras s-ro Paesmans sur tiu tereno, kaj ni ne povis konfidi tiun taskon en pli bonaj manoj. Kia interesa parto estis tiu de s-roj Jacobs kaj Van den Eynde, kiuj rondkondukis la gekongresanojn kaj malkovris al ili la unikajn trezorojn de nia urbo, same kiel de s-roj Naster, Van den Eynde kaj Lernout kaj f-ino Bergmans, kiuj ĝuigis la kongresanojn de la mirindajoj de la urbdomo dum ĝia vizito. Ni ankaŭ menciis s-rojn Naster kaj Hartman, kiuj gvidis la ekskursojn al Lier — Leuven kaj Gent — Brugge, havigante ĉiujn informojn al la kunvojaĝantoj.

Dank'al s-ro Vermuyten ni havis sukcesplenan literaturan vesperon, dum kiu s-ro Hartman majstro gvidis la banjoklubon, kiu agrable plenigis la paŭzojn. Ne malpli la kongresanoj ĝuis la interesan filmon pri la kongreso, faritan de s-ro Lernout. La titolo «Vidu vin mem aktoroj» tre trafis nin kaj li vere bone aktorigis ĉiujn.

Servo, kiu la kongresanoj certe alte taksis, estis tiu de la skoltoj, kiuj senlace deĵoris inter la stacidomoj, la kongresejo, kaj hoteloj. La honorservo dum la dimanĉaj solenaĵoj estis impona kaj la skoltoj montriĝis nemankipova elemento en nia kongreso. Ni danku s-ron Van Gulck, al kiu ni ŝuldas tiun valoran helpon.

Kiom ni ŝuldas al la propagandado enlanda kaj eksterlanda de Patro van Hoogstraten kaj s-ro Dornen, ne malpli kiel al la laboro de f-ino Bergmans, kiu regule sendis F. K. al ĉiuj kongresanoj!

Se dum la filmmontrado ni vidis malŝarĝi aron

da paketoj de nia K. E. I. ni tuj komprenis ke s-ro Mortelmans opiniis ke «business is business» kaj, kvankam el certaj anguloj oni aludis al «judo», ni scias ke, dank'al liaj klopodoj, multaj profitis la eblecon havigi al si malmultekoste utilan legajon kaj samtempe ni ricevis financon subtenon.

Fine ni deziras diri vorteton pri nia prezidanto s-ro Calicens. Eble neniu krom mi povas juĝi kiom li faris por nia kongreso. Ne nur la paroladoj antaŭ la mikrofonoj de N. I. R. kaj de Hilversum, ne nur liaj senlacaĵoj por helpi nin en la organizado, ne nur la multegaj leteroj, kiujn li skribis pri kaj pro la kongreso, ne nur liaj lertaj tradukoj dum la malfermaj kunsidoj, sed ankaŭ lia peza posteno de kongreskasisto estas menciinda. Kaj ĉion tion li faris ekster sia ordinara laboro, ekster la regula FUKELABORO, senlace kaj bonhumore. Kara Prezidanto, dankon, dankegon, en nomo de la tuta LKK.

Eble ni forgesis multajn. Estis tion da personoj, kiuj neatendite, nekonate, silente donis helpan manon dumkongreso; ankaŭ al ili nian koran dankon.

Kaj nur nun mi demetas de mi la titolon de LKK-prezidanto kaj iĝas denove la sekretario de FUKELABORO, kontenta pri la servo kiun mi faris al nia unuigo kaj danku pri la sperto kiun mi ricevis.

Jos. Van Deun.

RAPORTO DE LA KONGRESPROPAGANDO.

Ni kredas utila, ke ni konigu la propagandon faritan por la kongreso.

Kiam ni akceptis la propagandan servon, ni intencis fari grandskalanan propagandon, volante fari tiamaniere la XXIa «la plej brila».

Tiucele ni presigis cirkulerojn kun la informoj aperintaj en Flandra Katoliko, kaj sendis dufoje serion da informoj al ĉirkaŭe 68 Esperantorevuoj en ĉiuj mondpartoj. La unuan fojon kun aldonita afiŝo, la duan fojon kun la programo kaj mallonga artikolo «Atentindaj faktoj»; Kardinalo malfermas Esperantokongreson» kun la peto traduki kaj publikigi tion en naciaj gazetoj.

Al ĉirkaŭe 80 Esperantogrupoj (ekster FUKELABORO) en Belgujo ni sendis en du fojoj tri seriojn da informoj kun flandringva alvoko kaj afiŝo, programo kaj «Atentindaj faktoj». La tri cirkuleroj kaj propagandaj artikoloj kun informoj estas senditaj ankaŭ al la adresoj de personoj kaj grupoj en diversaj landoj, kiujn ni kredis eble interesigantaj pri nia Kongreso. Same tiuj informoj estas senditaj al ĉirkaŭe 15 radiostacioj, kiuj havas Esperantoelsendojn.

Propagandaj artikoloj estas senditaj al la flandringvaj kaj francalingvaj gazetoj en Belgujo. En Espero Katolika ni publikigis ekzemplon de propagandaj artikoloj, por ke la IKUE-anoj en aliaj landoj estu instigataj traduki ĝin kaj sendi al la naciaj gazetoj, aŭ mem verki saman artikolon.

Krom tio ni korespondis kun IKUE-estraranoj kaj propagandistoj el Francujo, Nederlando, Irlando, Anglujo, Danujo, Jugoslavujo, Ĉeĥo-Moravujo. El Polujo oni ne respondis.

Ni esperis bonan sukceson de granda propagando ĉe la U. K. en Bern kaj tiel interrilatis kun la gvidantoj de la Angla kaj Usona kongreskaravanoj kaj same kun la simpatia sekretario de la Universala Kongreso. La gvidanto de la Usona karavano, S-ro George Connor, kaj la sekretario de la U. K. S-ro Otto Walder, petis afiŝojn kaj informilojn kaj promesis laŭeble propagandi por Nia XXIa. La lasta zorgis por la publikigado de niaj informoj al la kongresanoj. Ankaŭ nia membrino, f-ino Bernaerts, propagandis por nia kongreso dum la U. K.

Kompreneble estas tre malfacile, eĉ neeble, kontroli, kiuj revuoj, gazetoj, grupoj aŭ personoj publikigis niajn informojn. Ni nur povas kontroli tiujn gazetojn, Esperantajn kaj naciajn, kiuj sendis al ni ekzempleron aŭ eltranĉaĵon.

Tiuj estas jenaj:

Katolikaj: Espero Katolika, Flandra Katoliko, Nederlanda Katoliko, Nia Supreniro, Brita Katoliko, Suda Kruco, Nia Stelo, Communiqué Trimestriel, Katolika Stelo.

Neŭtralaj kaj aliaj: Heroldo de Esperanto, Litova Stelo, Minha Terra (Lingua Auxiliari), Skolta Bulteno, Esperanto, Pola Esperantisto, Helena Esperantisto, Dia Regno, La Lumturo de Esperanto, Flandra Esperantisto, Franca Esperantisto, L'Esperanto, The British Esperantist, Gazeto E. R. B., Amerika Esperantisto. Supraj gazetoj tute aŭ parte publikigis informojn.

Menciis nur la kongreson: La Juna Vivo, Sennadulo, Laborista Esperantisto, Comprendre, Informoj Esperanto Internacia menciis la kongreson kun aldonita promeso en alia numero publikigi pluajn informojn, sed tiu promeso bedaŭrinde ne estas plenumita. Belga Esperantisto eĉ ne menciis nian Kongreson, kvankam (aŭ ĉar?) tio certe interesigis la katolikajn membrojn de la Belga Ligo Esperantista.

Naciaj gazetoj en kiuj aperis informoj: En Belgujo: De Standaard, Morgenpost, Gazet van Antwerpen, Nieuws van den Dag, La Libre Belgique, La Patrie, La Croix de Belgique, Bode van de Christelijke Scholen; en Francujo: La Croix, L'Aube, Oriens, Radio Famille; en Hungarujo: Nemzeti Ujsag; en Alĝerio: L'Elfort Algerien; en Brazilio: Jornal do Commercio (la plej grava gazeto en Brazilio), A Uniao; en Australujo: The Parish Messenger.

Certe estas, ke multaj aliaj gazetoj, Esperantaj aŭ naciaj, skribis pri nia XXIa, sed bedaŭrinde ni ne povis kontroli tion. Ni esperas ke per la estontaj IKUE-kongresoj la naciaj sekcioj de IKUE kaj la diversaj propagandistoj kaj membroj aranĝos grandan propagandon en siaj naciaj gazetoj kaj konigos poste siajn rezultatojn al la propaganda servo de la kongreso. Tiam la listo de gazetoj, kiuj informis pri la kongreso, estos pli interesa.

Kompare al la propagando farita la partoprenado de la Kongreso do ne estis tiel brila sukceso. Sed tamen tiu propagando ne estis vana, ĉar ĝi atingis, ke oni en diversaj landoj kaj medioj ekkonis kaj preparolis nian katolikan Esperantomovadon, kaj ankaŭ tio estas sukceso, certe ne neglektinda.

C. v. Hoogstraten, O. Praem.

KVODLIBETO.

La kongreso, al kiu ni tiom sopiris, jam forpasis preskaŭ du monatojn. Preskaŭ nekredible! Ĝi ankoraŭ nur estas en nia memoro. Certe multaj diris kaj eble pli multaj pensis: tiuj tagoj tro rapide pasis. La intima, amika kunvivado, la diversflankaj atablecoj, kiujn ni spertis en tiuj tagoj, faris la adiaŭon tre malĝojiga.

SUKCESO?

Ĉu la kongreso sukcesis? Jes kaj ne. Jes, ĉar sufiĉe granda estis la partoprenantaro, multe estis pritraktata en agrabla interkonsento, la vetero estis ĝenerale tre favora, ĉiu estis kontenta. Precipe la kongreso sukcesis pro la bonaj sekvoj, kiujn ni jam spertis kaj ankoraŭ ofte spertos. Nia katolika Esperantomovado gajnis multe da simpatio en diversaj medioj, precipe inter la ekleziularo. Ni esperas ke la okuloj de multaj katolikaj Esperantistoj malfermiĝis, kiuj ĝis tiam ne komprenis la utilon kaj neceson de katolika Esperantomovado aŭ eble eĉ ne konis ĝin. Tiuj sukcesoj estas la plej agrablaj rememorigaĵoj de la kongreso.

Ni diris, ke la nombro de partoprenantoj estis sufiĉe granda, t. e. kompare al aliaj IKUE-kongresoj kaj eĉ kompare al la Universala Kongreso en Bern kaj en tiuj ĉi malfavoraj mondaj cirkonstancoj. Sed tamen la ĉeestantara nombro ne estis kontentiga kompare al la granda nombro da katolikaj Esperantistoj en la mondo kaj al la granda propagando farita. Precipe la nombro de la flandraj katolikaj Esperantistoj kaj eĉ de niaj propraj membroj estis tro malgranda, mirinde malgranda. Kaj tio estas malsukceso. Kial niaj membroj ne pli multnombro venis? Ni ne scias sed dezirus scii tion. Ĉukaze ni kompatas ilin, ĉar ili ne ĝuis tiun «kvintagan ĉielon».

SUGESTOJ.

Tio devas pripensigi nin, kio estas la kaŭzo de tiu RELATIVA malgranda nombro da kongresanoj kaj kiuj estas eventualaj rimedoj por pligrandigi en la estonteco tiun nombron.

Ni opinias, ke oni povas fari la IKUE-kongresojn pli allogaj EL ESPERANTO-VIDPUNKTO. Ni scias kaj aprobas kompreneble, ke la IKUE-kongresoj celas pritrakti internacie iun gravan problemon kaj tiamaniere praktike uzi Esperanton por la religio. Sed oni forgesas tro multe ke Esperanto ankoraŭ ne venkis inter la katolikoj kaj ke tiuj katolikoj, kiuj jam estas Esperantistoj, ofte pli interesiĝas pri paroladoj, artikoloj ktp. PRI ESPERANTO ol pri tiuj EN ESPERANTO.

Ĉar ili estas konvinkitaj, ke la nuna malgranda disvastigo de Esperanto ne estas kapabla ideale servi al la Eklezio kaj la homaro, kaj tial ili deziras, tute logike, unue pli grandan disvastigon.

La utilo de Esperanto en la pritraktado de la religiaj kongrestempoj ne estas tiel trapa, ke ĝi allogas Esperantistojn al la kongreso. Ne kredis, ke oni venis al Antverpeno por aŭskulti la temon: «La katolika laborista junularmovado». Tial oni devus, NE lasante for tiujn religiajn temojn, PLI prizorgi ESPERANTOTemojn, kiuj pli interesas la Esperantistojn. Ankaŭ estus konsilinde aranĝi dum

la kongreso specialan kunvenon por pritrakti la propagandon, kie oni povus priparoli li diversajn eblecojn, malfacilaĵojn, rimedojn, bezonojn ktp. koncerne la propagandon. Tiam la kongresoj estus, pli ol nun, fontoj kie oni ĉerpas novajn konojn kaj fortojn por pli progresigi nian movadon, kaj samtempe ankaŭ pli allogaj.

Volonte ni ankaŭ vidus, ke la membroj faru pli da proponoj rilate al la kongreso kaj ke tiuj proponoj antaŭe estu publikigitaj en Espero Katolika kaj la naciaj organoj.

SPERTOJ.

Mi ne povas preterlasi diri kelkajn negravajn spertojn.

Mi ekzemple rimarkis, ke la Francoj tre ŝatis esti ĉiam kune: ili malmulte parolis kun alilandanoj. Kiam ili manĝis, ili sidis kiel aparta sekto ĉe aparta tablo kaj eble, mi ne scias, parolis apartan lingvon... la francan. Ĉu tio ne estas kontraŭ la Esperantista kongresa spirito? Oni preferu amiĝi kun alilandanoj.

Mi ankaŭ spertis ke la aplaŭdado, eĉ tondra, ne multe pruvas la objektivan taŭgecon de la aplaŭdata persono aŭ afero. Mi kredas, ke tio pli pruvas la simpatian al samlandano aŭ kelkfoje eĉ... propran nescion. Sed aplaŭdi estas agrable kaj kostas nenion.

La kunvenoj estis, ne nur pro la multa aplaŭdado, tre agrablaj; ilia grava manko nur estis, ke ili havis du komenchorojn, unu surpaperan kaj alian realan. Espereble oni por la estontaj kongresoj eltrovas ruzan aŭ disciplinan rimedon por pli alproksimigi tiujn du komenchorojn. Dum la daŭrigo de la malferma kunsido, ŝajnis momenton, ke la oficiala lingvo ne plu estas Esperanto sed la dialekto de la parolantoj. Feliĉe tio nur estis minaco kaj baldaŭ oni denove parolis pri «instruistoj» anstataŭ pri «underwiezers». Sed en la estonto oni pli atentu la latinan proverbon: ne quid nimis.

Eble pli menciinda estas la sperto, ke la kutimo aranĝi la IKUE-kongresojn tuj post la Universaliaj Kongresoj, kvankam teorie tre laŭdinda, tamen praktike ne alportas iun profiton. Tial ke ni prizorgis la kongrespropagandon kaj klopodis speciale propagandi inter la partoprenantoj de la U. K. en Bern (vidu raporton de la prop. servo.), ni post Nia XXla scivoleme esploris, ĉu tiu propagando vere efikis ion. Kaj tiam ni eksciis, ke krom nia membrino, f-ino Bernaerts, venis de Bern al Antverpeno: kanoniko Rotondo el Italujo kaj 2 aŭ 3 sinjoroj el Nederlando kiuj «promesis, revojaĝante hejmen, halti almenaŭ dimanĉon en Antverpeno». Unu germana fraŭlino, kiu intencis veni, estas ĉe la landlimo arestita, ĉar ŝi havis kelkajn R-Markojn tro multe ĉe si. Nu, prave supozite, ke Kanoniko Rotondo ankaŭ sen la Universala Kongreso estus veninta al nia IKUE-kongreso, ni povas konkludi, ke malgraŭ la multa propagando la U. K. de Bern ne alportis al ni eĉ unu kompletan kongresan sed nur 3 kiuj «promesis dimanĉon halti en Antverpeno», el kiuj du plenumis sian promeson. Tial oni povas prave demandi, ĉu ne estas pli bone al IKUE, elekti tiujn landon kaj daton, kiuj por IKUE-kongreso estas plej favoraj, ne atentante kie okazas la Universala Kongreso.

MALAGRABLAĴOJ.

Kiel versajne ankaŭ vi, mi deziris havi rememorigaĵojn de la kongreso en la formo de fotografaĵoj, prezentantaj agrablajn okazintaĵojn kaj la multajn amikajn vizaĝojn. Sed, ho ve, kio neniam okazas okazis tiam: ĉiuj miaj fotografaĵoj malsukcesis escepte unu, la malplej grava. Mi scias ke mi renkontas ordinare multajn malfeliĉetojn kaj mi jam alkutimiĝis al tio sed tio estas vere malfeliĉego, kiun mi ne atendis. Kaŭzo de tio? Mia distriĝemo, kiu jam kaŭzis al mi plurajn malagrablaĵojn. Mi nome forgesis kunpreni la kaseton por la filmplakoj kaj tiu, kiun al mi afable pruntedonis la filmisto, s-ro Lernout, ne harmoniis al mia aparato sed lasis enpenetri tre malavare lumon. Eble ĝi estas ankaŭ puno por miaj pretendoj, ĉar mi pretendis povi fotografi la ĉefestraron. Mi petas vin, kiuj faris bonajn fotografaĵojn, kompatu min kaj MONTRU VIAN KOMPATON Kaj lernu esti neniam distraj aŭ pretendaj!

Mi spertis ankoraŭ aliajn malagrablaĵojn.

Okaze de la akcepto en la urbdomo de Antverpeno, kie mi longe rigardis la figuron de Sinjoro Frenssen, la stranga kolportisto, kiu kiel polprezentanto kaj Esperantisto..... ridindigas Esperanton en la Ĉambro, mi revis pri intervjuo kun li, por poste povi regali la legantojn de Flandra Katolika per io eksterordinara. Sed apenaŭ la oficialaj paroladoj estis finitaj, kiam la teknokrato jam ne plu estis videbla. Bedaŭrinde!

Kio ankaŭ ne plaĉis al mi, estas ke ni vizitis la beginejon en Lier sed ne vidis beginojn. Jam de multaj jaroj mi sopiris al vizito de beginejo, esperante tiam ankaŭ vidi tiujn folklorajn estaĵojn kaj interparoli kun kelkaj, sed tio ankaŭ en Lier restis revo. La ununura begineto, kiun f-ino Bernaerts sukcesis ellogi eksteren, aperis kaj ree malaperis kiel fulmo (sen tondro), ne lasante sufiĉe da tempo por vidi ŝiajn beginaĵojn. Begina modesteco! Malgraŭ tiuj malagrablaĵoj la kongreso por mi estis tamen ĉielaj tagoj, kie regis agrable intimo, reciproka atableco: la sana Kristana amo.

Volonte mi ripetas tie ĉi miah koran dankon al la sacerdotoj, sinjorinoj, fraŭlinoj kaj sinjoroj, kiuj diversmaniere bonfaris al mi en tiuj tagoj, precipe mi dankas mian kunfraton sac. Eyskens, la eminenta gvidanto de la katolika Esperantista grupo en Schoten, kiu tiel bonkore gastigis min dum la kongresnoktoj.

Fine mi kore salutas ĉiujn kongresanojn, kiujn ĉiujn mi esperas revidi en la estonta kongreso kun samtempe multaj novaj geamikoj.

C. v. Hoogstraten, O. Praem.

TIUN ĈI JARON NI NE SENDAS MEMBROKARTON. LA UNUA NUMERO DE F. K. VALIDAS POR TIO.

LE ESTRARO.

VERSLAG OVER HET XXIe KONGRES VAN KATHOLIEKE ESPERANTISTEN

"Nia plej brila".

Dit jaar riep Vlaanderen ons samen te Antwerpen voor onze jaarlijksche kongresdagen en met vreugde mochten we vaststellen, dat, niettegenstaande de zoo ongunstige omstandigheden, menigvuldige geloofsgenooten het mogelijke hadden gedaan om het kongres bij te wonen. Nu, de faam van de Scheldestad als kongresstad is reeds oud en gevestigd.

ZATERDAG, 5 AUGUSTUS reeds kwamen velen 's namiddags in Concordia, ons gemeenschappelijk huis voor enkele dagen, aan, om hun kongrespapieren in ontvangst te nemen. In het station deden waakzame en toegenegen padvindiers dienst; maar ook autobussen, auto's, motors en fietsen brachten volk samen aan dezelfde zaal; er kwam zelfs een kongressist uit de lucht gevallen. Concordia leek werkelijk een bijenkorf.

Weldra had elkeen zijn hotel gevonden, nogmaals dank aan de gedienschte padvindiers, en een weinig later waren allen terug in Concordia voor den «interkonatigvespero»; deze werd opgevrolijkt met muziek en ging spoedig over tot een vrolijk onderling gekout; begrijpelijk waren de Nederlanders bijzonder goed gehumeurd wegens de geboorte van hun tweede prinsesje. We noteerden de tegenwoordigheid van Zeer Eerw. Heer Cartrisse, van het Fransche katholieke dagblad «L'Univers»; alhoewel geen Esperantist zijnde deed hij speciaal de reis om ons kongres bij te wonen.

ZONDAG, 6 AUGUSTUS, om 9,30 uur, bezetten de Esperantisten de middenbeuk van de kathedraal.

Na een Esperanto-preek door Eerw. Heer H. Eras (Nederland) droeg Eerw. Pater Canisius van Hoogstraten de plechtige H. Mis op, bijgestaan door de Eerw. Heeren Eras, De Maeyer (Belg.) en Vernoux (Frankrijk). Mgr. Van Lynde, vicaris generaal, vertegenwoordigde Z. Em. Kardinaal Van Roey, die belet was. Het bekend knapenkoor van de hoofdkerk zong, onder leiding van Meester Lode De Vocht. Na den zegen met het Allerheiligste en de processie, wijdde Eerw. Heer Beckers de nieuwe vlag van F. U. K. E. en het koor eindigde met «Nia Sinjorino de Flandrujo» (Onze Lieve Vrouw van Vlaanderen).

Voor den hoordingang van de kerk wachtte ons de fotograaf; nadien volgden allen ordelijk door de zonnige straten de nieuwe vlag en Mgr. Van Eynde naar Concordia voor de Plechtige Opening van het Kongres, geregistreerd door het N. I. R.

Op dit oogenblik vernamen we dat het aantal deelnemers reeds verre de 300 overtrof; ten andere de puike zaal was ongeveer volzet. Wij ontmoetten geloofsbroeders uit Hongarije, Italië, Engeland, Denemarken, Frankrijk, Nederland, Wallonië en Vlaanderen, allen broederlijk vereenigd; pijnlijk treft nochtans de afwezigheid voor de eerste maal van onze zoo ijverige medebroeders uit

Oostenrijk, Bohemen en Moravië, om redenen die we allen kennen.

Op het podium bevinden zich naast Heer Heilker, voorzitter van I. K. U. E., Heer de Jong, Juffrouw Fiedler, Heer Calloens, voorzitter van F. U. K. E. en van het inrichtend comité, Heer Van Deun, voorzitter van de L. K. K. In een loge daarnaast zitten Mgr. Van Eynde, E. H. A. Beckers, proost van F. U. K. E. en E. H. De Maeyer.

Heer Van Deun opent de reeks spreekbeurten; in 't Nederlandsch en Esperanto heet hij alle aanwezigen welkom; dankbaar legt hij nadruk op den grooten moreelen steun dien we ontvingen van de hooge geestelijke overheid en bijzonder van Z. Emin. Kardinaal Van Roey, primaat van België, die, plots belet, zijn bijzondersten mede-

Fotografisto Lecornez: Aalst.

Lic. LEO CALLOENS, Prez. de FUKÉ,
Kongreskasisto kaj konsilanto.

werker tot ons zond. Dank ook aan onze beschermers en al onze medewerkers, want de internationale onzekerheid bemoeilijkt zeer het organisatie-werk. — Denken wij ook aan onze broeders en zusters die niet hier kunnen zijn! God geve hun de kracht om ons apostolaat voort te zetten. Hopen wij dat het kongres en de Scheldestad de schoonste herinneringen mogen nalaten door het vruchtbaar werk dank aan Esperanto en onze solidariteit.

Na een inleiding in Esperanto, richt **Heer Calloens**, namens F. U. K. E., in 't Nederlandsch zich bijzonder tot Mgr. Van Eynde, vicaris generaal, vertegenwoordiger van Zijne Emin., den Kardinaal, om de ontwikkeling te schetsen van F. U. K. E. sinds vijf jaar, wanneer Zijne Eminentie tijdens een ontvangst van de katholieke Esperantisten, hen aanraade: «Ijvert voor de verstandhouding onder de volkeren, onder de standen, ijvert voor meer naastenliefde onder de menschen».

Zijn zegen heeft een prachtige uitwerking gehad voor de te stichten vereniging, die nu tusschen haar leden een groot getal geestelijke medewerkers telt van allerlei orden. Ook om een meer intieme vereeniging mogelijk te maken van de katholieken van alle landen komen wij bijeen in ons XXIste; op die wijze werken wij voor het algemeen goed. Wij willen Esperanto doen kennen aan alle katholieke medestrijders en doen dat onder het gezag van de Kerk. Wij danken Zijne Eminentie den Kardinaal voor de goedkeuring van ons programma en beloven dat wij ons zullen beijveren, om als **katholieken** altijd goede esperantisten te zijn en als **Esperantisten** altijd voorbeeldige katholieken.

Daarna herhaalt Heer Calloens in Esperanto.

Heer Heilker zegt nadien in 't Nederlandsch: «Wij, katholieken, hebben tot plicht alles ter eere Gods en van de Kerk te gebruiken. Dit doen wij met Esperanto. En wij hebben ons vereenigd, want «Eendracht maakt macht.» Wij komen samen in kongressen om verschillende thema's te behandelen. Wij worden gesteund door den Paus en andere hooggeplaatste gezagvoerders. Kardinaal Van Rossum sprak deze gedenkwaardige woorden: «Esperanto zal groote diensten bewijzen aan de Kerk».

Hij wijst op de beteekenis van Esperanto voor Eucharistische kongressen, waar de katholieken één zijn in het gebed wanneer het hart spreekt, maar elkanders taal niet verstaan. Hij haalt het orgaan «Espero katolika» aan en zegt dat wij naar gewoonte alles doen gehoorzaamend aan de Kerk. Reeds praktisch dienen wij de Kerk door I. K. I.

Een telegram zal verzonden worden aan Z. H. den Paus, om den Apostolischen zegen te vragen. Verder zullen telegrammen verzonden worden aan den Koning der Belgen en ook aan het Prinsenvaar in Nederland wegens de geboorte van hun tweede kindje.

Verder dankt hij Mgr. Van Eynde voor zijn tegenwoordigheid in de H. Mis en voor de eer onze plechtige openingsvergadering bij te wonen.

Vervolgens vertaalt Heer Heilker bondig in Esperanto.

Het kongres keurt de telegrammen goed en

juicht luid Mgr. Van Eynde toe, die voor de microfoon komt.

«Ik weet goed, zegt Mgr. Van Eynde, dat ik hier sta als een groote teleurstelling voor u allen, want leitelijk hebt ge Zijne Eminentie, uw eere-voorzitter verwacht. Een samenloop van omstandigheden hebben Hem belet hier te zijn. Maar, Hij verzocht mij, Hem te vervangen en zorgvuldig bepaalde Hij mijn zending.

Zijn Eminentie betreurt ten zeerste, dat Hij zijn belofte niet kon houden, want Zijn Eminentie besefte ten volle, hoezeer een beweging als de uwe de sympathie, de aanmoediging en den zegen van de kerkelijke overheid behoeft. Heel in 't bijzonder moest ik u zeggen, dat Hij u zijn zegen zendt en ten volle instemt met uw doel en de middelen die ge gebruikt».

Mgr. Van Eynde voegt er aan toe: «Volgens mij, is die goedkeuring zeer welgekomen, want een Vlaamsch spreekwoord luidt: «De zegen van den vader sterkt het huis van de kinderen». Die zegen is de beste waarborg voor uw succes en voor de uitbreiding van uw beweging. Ikzelf besef de beteekenis van uw beweging. Zij heeft volle recht op den zegen en de aanmoediging van de kerkelijke overheid, want: 1) Essentieel is zij katholiek door het gemeenschappelijk streven en bijgevolg de broederlijkheid die het woord van Christus zelf verwezenlijkt «Daarom zal men erkennen dat ge mijn discipelen zijt, dat gij elkander liefhebt». Uw beweging beoogt de praktische naastenliefde.

2) Terzelfdertijd is zij een belijdenis, een publieke predikatie: Velen beweren tegenwoordig dat ware neutraliteit een mogelijkheid is, maar dagelijks voelen we, dat de zin van neutraliteit, wanneer zij praktisch moet tot stand komen, verinking en leugen is.

Neutraal zou datgene moeten zijn, dat goed is voor iedereen. Maar wat is goed voor iedereen? De lucht misschien, of het water, en dan nog maar in sommige gevallen. Niets is goed voor allen. De neutraliteit toegepast in geestelijke zaken, in kulturele bewegingen, is in feite een leugen.

Overigens een taal dient om gevoelens, om gedachten uit te drukken en die kunnen nooit neutraal zijn. Uw beweging heeft een ware beteekenis in het kader van de hedendaagsche organisaties van ons katholiek leven. En indien zij niet bestond, zou het nu het oogenblik zijn om ze in 't leven te roepen, want wij worden zoozeer gewaar dat het grootste deel van onze katholieke menschen den rechten weg verlieten. Samenwerking met andersdenkenden is mogelijk, maar slechts op gebied van organisatie; indien verschillende levensopvattingen vertegenwoordigd zijn, treedt dan gezamenlijk op, uw vereeniging zal zich doen eerbiedigen door de onwandelbaarheid en de reinheid van haar ideaal.

Gaat dus voort op uw weg, verlicht door uw Ge loof, met de volle zekerheid dat uw kerkelijke overheid met u is en u aanziet als trouwe kinderen van de Kerk. Uw internationale taal doet me aan het Sinxonwonder denken, toen al de toehoorders de woorden van de apostelen verstonden in hun eigen taal. Zoals zij voelt gij u ver-

heugd en sterk, in de eenheid van Christus, de eenheid van de ware katholieke Kerk».

Een langdurig applaus van de kongressisten beaamt die hoogstaande aanspraak.

Heer Calloens vertaalt.

Heer Heilker feliciteert spreker en dankt allen die het hunne bijdroegen om dit kongres voor te bereiden; namens F. U. K. E. en I. K. U. E. heet hij allen welkom, in 't bijzonder E. H. Catrisse, vertegenwoordiger van het dagblad «L'Univers» die «wel zal vaststellen dat Esperanto niet slechts een hulptaal, maar ook een levende taal is».

Vervolgens stelt hij voor als verslaggevers van het kongres: Heeren Naster en Prims, terwijl Heeren Calloens en Damen respectievelijk als tweede en derde voorzitter worden aangeduid.

Heer de Jong leest enkele begroetingen voor, o. a. brieven van Juffrouw Larroche en van Mgr. Erdey; ook kwam een telegram toe van Zijne Majesteit den Koning van België.

Hiermede eindigde de plechtige openingszitting.

Even na drie uur, opent Heer Heilker het tweede gedeelte van de openingszitting. Hij stelt voor een dankbrief te zenden aan Juffr. Larroche en aan Mgr. Erdey.

Nog verscheidene brieven en telegrammen kwamen toe: o. a. van Duitse geloofsgenooten, van Prof. Dr. Fr. Daels en Volksvertegenwoordiger Mampaey, van de Hongaarsche scouts, van E. P. Caroli, van Juffr. Dandova uit Praag, van Heer Chiba uit Weenen, van Peter Golobič (Joego Slavie), van Frater van Zon, van Mgr. Eltschkner uit Praag, van Minister Marck, van de «Esperantogulo de Nacia Gazeto» (Hongarije), enz.

Volgen nu de verschillende afgevaardigden die in hun moedertaal en in Esperanto hun groeten aan het kongres brengen:

Juffr. Fiedler herinnert aan het Iste Eucharistisch Esperanto Wereldkongres en het kongres te Ljubljana van het vorige jaar, groet voor Hongarije en haar stad Pécs; **Heer Colas** (Frankrijk) noodigt allen uit voor het IIde Eucharistisch Esper. Wereldkongres te Nice; **Heer Saunders** (Engeland) brengt de gebeden over van de Engelsche leden opdat wij moedig mogen volharden in het werk voor onze beweging, voor God en voor de Kerk door Esperanto; **Kanunnik Rotondo** (Italië) onderlijnt onze betrachting naar vrede; **E. Pater De Coene** groet namens Wallonië; **E. H. Beckers**, na-

mens het Kath. Vlaamsch Esperanto-verbond, drukt den welkomgroet uit van zijn verbond, en spoort aan altijd opwaarts te schouwen, naar Onzen Heer Jezus, opdat wij allen iets in ons meedragen van den geest van naastenliefde van de H. Kerk en een duurzamen vrede opbouwen; **Heer Damen**, namens «Nederlanda Katoliko», zegt zich innig gelukkig te voelen met de Vlamingen twee talen gemeen te hebben: Nederlandsch en Esperanto; «de wederzijdsche liefde en vriendschap tusschen onze landen is nog verstevigd bij de koninklijke bezoeken; hopen wij dat eenzelfde geest tusschen alle landen moge heerschen»; **Eerw. Pat. Roosen** stelt een Deenschen student voor die eenige hartelijke woorden spreekt.

Namens de Hongaarsche Kath. «Esper.-societo» groet nadien **Mevrouw Csemeki**; **Z. E. Heer Deken Jongen van Echt** namens Nederlandsch Limburg; **E. H. Vermoux** voor het IIde Euch. Esper. kongres. Hij noodigt allen uit naar Nice te komen van 3 tot 9 September 1940.

Eerw. Pater Morlion O. P. richt op zijn eigen wel-sprekende wijze een oproep tot het kongres namens de Internationale filmiga. Hij stelt vast: «Om een hoogstaande zaak internationaal te verspreiden is Esperanto het eenige middel. We mogen niet van die konservatieve katholieken zijn, die jammeren en klagen dat al het moderne slecht is; wij, katholieken, moeten tot het offensief durven overgaan: wij leerden immers spreken om iets te zeggen. De moderne mensch is een produkt van papier en cellulose. Elk hedendaagsch redelijk mensch behoelt op filmgebied voorlichting, vorming en leiding. Hij weze geen weerloos slachtoffer van de reclame: eerst denke hij na en ga slechts naar een film na eerst ingelicht te zijn. Laten we dus goede filmen gaan zien; dit betekent niet dat ze vervelend of saai hoeven te zijn: Wij hebben recht op ware kunst, en goede filmen die terzelfdertijd hoogstaand zijn op cultureel en kunstgebied en tevens op moreel gebied zijn er: Filmkeur, filmvorming leert ons ze kennen.

We hebben nog meer te zeggen: De film ontstond zonder ons en men vervaardigt nog immer filmen zonder de kinemabezoekers te raadplegen. De film is een handelsprodukt evenals worsten b.v. Wil niemand nog een centiem uitgeven voor gepeperde worsten, dan zal weldra elke voort-

S-ro Jos VAN DEUN,
Sekretario de F.U.K.E.
Prezidanto de la L.K.K.

S-ro K. HARTMAN
Sekretario de la
L.K.K.

brenger een voorstander zijn van borsten zonder peper en geen mensch zal er nog andere maken. Zoo ook kunnen wij onzen invloed doen gelden op de film: Wij moeten onze eischen stellen, de kinemabezoekers moeten georganiseerd zijn, geleid en voorgelicht.

Draagt die overtuiging en dien geest met u mee en werkt, ook en bijzonder in die landen waar nog geen filmleiding bestaat, ondersteund door de encyclicke « Vigilanti Cura » van onze Heilige Vader Paus Pius XI en uw internationale samenwerking ».

Die Nederlandsche aanspraak wordt vertaald door Heer Calloens.

In zijn dankwoord aan den redenaar belooft Heer Heilker, dat het hoofdbestuur de mogelijkheid zal onderzoeken, om de filmkwestie als hoofdthema van ons volgend kongres te nemen. Hiermede sluit hij het tweede deel van de openingsvergadering.

De werkvergadering over « Katholieke Actie » gaat een uur nadien, om 6.30 uur door, onder voorzitterschap van Heer Calloens.

Heer Heilker behandelde het onderwerp: « La nova homa socio ». Hoe staan individu en gemeenschap tot elkaar? Het individu moet in dienst staan van de gemeenschappelijke belangen van de gansche maatschappij, want slechts in en door de gemeenschap kan het zich ten volle ontwikkelen en zijn geluk bewerken; de gemeenschap moet het bestaan van den enkeling waarborgen, want alleen kan hij dat niet; hij moet zich beschouwen als een deel van het groote geheel en als zoodanig met anderen samenwerken voor het algemeen welzijn, zoodoende zal hij betere levensomstandigheden voor elk in 't bijzonder helpen bewerkstelligen. Als Katholieke Esperantisten streven we naar dit ideaal, door onze daden, door ons voorbeeld van rechtvaardigheid en naastenliefde, in één woord door onze **dóorkatholieke** levenswijze.

Heer Heilker beschouwt het probleem hoofdzakelijk van den praktischen kant; tegenwoordig constateeren we een neiging den enkeling te vergeten, na meer dan een eeuw van liberalisme, toen de gemeenschap slechts op de tweede plaats kwam na de individueele persoonlijkheid, wat geleid heeft tot den huidige chaos en de sociale encyclicken noodig maakte.

Heer Calloens, Heer Van Deun en E. H. Beckers bezagen de kwestie meer theoretisch, maar bij slot van rekening waren allen accoord over den te volgen weg. Na deze interessante gedachtenwisseling sluit Heer Calloens de vergadering.

Na een welgevulde dag, een gezellige en aangename muziekkavond in Concordia om 8.30 uur!

Heer Bigelow, stadsbeiaardier van Leuven, zette den avond in met « La Espero », uitgevoerd op zijn kamerbeiaard.

De « Zingende Wandelkring » van Sint Norbertus onder leiding van Heer Bontenakel deed toen den « Vlaamschen Leeuw » door de zaal dreunen, gevolgd door vier liederen van Jef Van Hoof op tekst van Guido Gezelle.

Heer Bigelow vergastte ons op melodieën van Schumann en Brahms, eenige Vlaamsche en een paar frissche Amerikaansche volksliederen; eenige Nederlandsche strijdlieederen uit de 17de eeuw kregen we nog te genieten van den « Zingende Wandelkring ».

De onvermoeibare, puike zangkring en zijn flinke leider verdienden ten volle het langdurig applaus, evenals onze Amerikaansche vriend Bigelow, die door zijn indrukwekkend spel bewees een buitengewoon virtuoos te zijn.

Toen was het tijd om slapen te gaan, want een welgevulde Maandag wachtte ons.

De Katholieke Arbeidersjeugd.

Hoofdthema van ons XXIste van IKUE.

We geven hier de korte inhoud van het hoofdthema dat op ons Wereldkongres van 5de tot 10de Aug. 1939 te Antwerpen behandeld werd door onzen proost E. H. A. Beckers.

De katholieke Arbeiders Jeugdbeweging.

Uit den algemeenen levensstaat en levensomstandigheden van de jonge arbeiders in de fabrieken en de bureelen kunnen we afleiden dat er een organisatie moet bestaan waar den jongen arbeiders de ware betekenis van het arbeidsleven en arbeidsmiddelen wordt uiteengezet. Immers de meeste jonge arbeiders leven in een midden dat moreel en godsdienstig niet overeen te brengen is met hun bovennatuurlijke eindbestemming. Nauwelijks eenige maanden de school verlaten,

staan ze reeds heelemaal onder den soms verderfelijken invloed van hun arbeidsmiddelen.

En nochtans de leeftijd tusschen 14 en 25 jaar is 't beste geschikt voor een degelijke godsdienstige en beroepsopvoeding. De oplossing ligt hierin dat men aan de jonge arbeiders en arbeiders de mogelijkheid moet schenken om zich godsdienstig, vakkundig en verstandelijk op te voeden gelijk het een katholieke jonge arbeider past, en gelijk men ze geeft aan jongelingen uit de andere klassen van de maatschappij.

Niemand is daartoe volledig in staat tenzij zij zelf geholpen worden door hun organisatie en hun medemakers. De katholieke arbeiders jeugdorganisatie wil die taak op zich nemen onder de bescherming en de goedkeuring van de kerkelijke overheid en in samenwerking met de andere groeperingen van katholieke aktie.

Het wezen van de Beweging.

Tusschen den ouderdom van 14 en 25 jaar stellen zich voor de jonge arbeider verschillende levensvragen waar hij kost wat kost een antwoord moet op vinden. Aan zijn eigen overgelaten en gezien het ongunstige midden zal hij die levensvraagstukken zeer dikwijls ten nadeele van zijn eigen ziel oplossen.

Die levensvragen zijn o.a. de beroepskeuze, het moderne familiale leven, het vermaak en het vraagstuk van het geslachtsleven.

Zijn eigen organisatie zal hem in de oplossing van die problemen helpen en hem de eenige goede en ware weg aanduiden die zijn natuurlijke en bovennatuurlijke bestemming harmonisch doen samenloopen.

Daarom wil de KAJ zijn een SCHOOL van vorming tot de katholieke aktie. Een veroverende school om 't arbeidsmiddelen terug te verkristelijken en zoo de arbeiders terug te brengen tot Kristus en zijne Kerk. De eerste en de meest noodzakelijke apostelen van de arbeiders zijn de arbeiders zelf zei Paus Pius XI.

Daarom is ze ook een DIENST: Ze helpt de jonge arbeiders in alle mogelijke levensomstandigheden.

Daarom is ze eindelijk een VERTEGENWOORDIGEND LICHAAM dat handelt en optreedt in naam van de jonge arbeiders voor de bescherming en de verdediging der lichamelijke, zedelijke en godsdienstige belangen.

Om dit doel te bereiken gebruikt de KAJ de eenvoudige methode: zien en doen zien, oordeelen en doen oordeelen, handelen en doen handelen.

ANTVERPENO 5 — 10 AUGUSTO.

Se mi rememoras la tagojn pasigitajn en Antverpeno, mi sentas ian apartan kontentigan varmon, simpation en mia koro al ĉiu homo.

Jes, dum la tuta tempo mi povis senti, ke tiun ĉi kongreson de IKUE oni preparis en la signo de la amo. Tiu trankvilo kaj amo gluiĝis ankaŭ sur nin, partoprenantoj, kaj nur pro tio sukcesis bonege kaj belege, sen miskompreno, sen disputado tiu ĉi kongreso en la hodiaŭa elektroplena mondo.

Ho, kia feliĉo regus en la mondo, se almenaŭ la gvidantoj de nacioj parolus unu lingvon kaj, montrante bonan ekzemplon, ĉiam trankvile kaj ample estus proksimiĝantaj unu al la alia!

Ni katolikaj Esperantistoj senĉese devas preĝi al la bona Dio, ke Li helpu la gvidantaron de nacioj, por ke ili komprenu nian klopodon.

Budapest 12-9-1939.

Sinjorino Vera Cserneki.
sekretariino de H. K. E. S.

JUBILEAS.

la Hungarlanda Katolika Esperanto Societo.

Kvankam ni ne scipovas la hungaron lingvon, ni povas el bele presita informkarto de la hungara sekcio de IKUE konkludi, ke tiu ekzempla unuigo festis la trian de septembro sian dekjaran ekziston. En la programo de la festkunveno ni legas ke paroladis: D-ro Marcell Agoston, D-ro Hamvai Janos kaj la konata Prof. D-ro Fr. Erdy, papa ĉambelano. FUKES elkore gratulas HKES, dezirante al ĝi ĉiam pligrandan disvastiĝon.

S-ro Juul PRIMS
Vicepresidanto de
la L.K.K.

S-ro Staf V. d. Bergh
Estro de la servo
por tranoktado.

Overal Esperanto

AMERIKA.

De groote filmmaatschappij R. K. O. te Hollywood, gebruikt Esperanto in de film « Conspiracy », voor alle aanplakbiljetten en voor sommige gesproken zinnen.

NEDERLAND.

Hotel « Nassau-Bergen » te Bergen aan Zee, gat

een geillustreerd prospectus uit met bijvoegsel. Beiden zijn opgesteld in het Fransch, Duitsch, Engelsch en Esperanto. Bij dergelijke uitgaven zien we herhaaldelijk, dat Esperanto gesteld wordt na de talen van de groote landen en dus de plaats inneemt van die van de kleine naties, wat wel vooral voor deze laatste het nut van Esperanto bewijst.

BRAZILIE.

Het Braziliaansch Instituut voor Geografie en Statistiek, dat rechtstreeks afhankelijk is van de President van de Republiek, besloot in zijn ver-

gadering van 19 Juli, het onderwijs van Esperanto verplichtend te stellen in zijn jaarlijksche kursus voor de leden van de Staats-statistiekdienst.

NOORWEGEN.

Het toerismebureau van Haugesund gaf een schoon geïllustreerd vouwprospektus uit, dat verkrijgbaar is bij: Turisttrafikknævnden, Haugesund, Noorwegen.

DENEMARKEN.

De schoone stad Vejle voegde aan zijn rijk geïllustreerd vouwprospektus in het Deensch, een gehektografeerd supplement toe in het Esperanto.

IERLAND.

De Iersche toeristenvereniging gaf een gehektografeerd prospektus uit over Ierland. We lezen: «De tre modesta komenco oni laŭiros la Verdajn Vojojn... se la Esperantistoj amase petas ekzempleron». Schrijf dus aanstonds aan Ierlanda Turisma Asocio, Sr. O'Concill, Uach, Dublin, Irlando.

AUSTRALIE.

Esperanto werd in Australië den laatsten tijd veel gebruikt ten dienste van de vreemdelingen, die wegens politieke omstandigheden in dit werelddeel inmigreerden.

FINLAND.

Het onlangs opgerichte Volks-toerismebureau gebruikt in zijn correspondentie Esperanto en brengt de Esperantistische bezoekers in kontakt met Esperantisten in verschillende deelen van het land.

FRANKRIJK.

Het laboratorium van A. Négrel, eerste-klas plantepotheker te Marseille, gebruikt Esperanto in de aanduidingen voor het gebruik van zijn produkten. (Fl. Esperantisto).

BELGIE.

De magazijnen van Vaxelaire-Claes te Antwerpen gebruiken Esperanto ten genieve van de vreemdelingen. (Fl. Esperantisto).

— ESPERANTO EN RADIO. —

Vidu la informojn en la du antaŭaj numeroj de F. K.. Sed pro la nuntempaj malfavoraj cirkonstancoj en kelkaj landoj, ni ne povas aserti, ke tiuj elsendoj ankoraŭ regule okazas.

Budapest. — La «Danuba Voĉo» elsendas 5-minutajn informojn per sia mallongonda stacio HAT (4.32 m 88), laŭ informo el Budapest: ĉiulunde kaj vendrede, nokte post 1/2 2a horo. Ni pridubas ĉu tio signifas fakte ĉiumarde kaj sabate matene kaj ĉu oni intencas diri post 2 1/2a horo aŭ inter 0.30 kaj 2a horo. Provu aŭdi kaj je eventuala ricevo danku la «Danuba Voĉo» petante pli konvenan horon.

Laŭ alia neklara informo el Budapest okazus per la stacio Budapest I ĉiun lundon kaj jaŭdon elsendoj je la 23a horo (laŭ belga somera tempo).

Kiel Romo, tiel ankaŭ Budapest sendas al la pentantoj la tekstojn de la prelegoj.

Adreso: Radio «Danuba Voĉo», Budapest VIII, Sandor utca 7, Hungarujo.

Instigu la hungaran radion disaŭdigi per Budapest I, ĉiutagan 3—5 minutan Esp. inform-servon, kiel tio ankaŭ okazas en angla, germana, franca kaj itala lingvoj.

Dublin. — Radio Eireann (531 m.) Dimanĉon 5 nov. «Ora Epoko en Nia Historio» (pri Irlandaj sanktuloj, festtago nov. 6) Mardon 21 nov. «La skolta movado».

Daŭro de tiuj prelegoj 15 minutojn. Elsendohoro: inter 18 kaj 18.30 h.

Usono. — En Boston, la stacio W. I. X. A. L. (25 m. 47) unu el la plej potencaj en Usono, organizis lasttempe Esperantoprogramon per mallongondoj.

N. B. — Oni priatentu, ke en kelkaj landoj ankoraŭ estas somera tempo en aliaj ne.

Soldata Anguleto

Karaj Amikoj,

En tiuj ĉi malkvietigaj tagoj niaj pensoj vagas plurloje tra kampoj, placoj kaj tranĉeoj al vi FUKĖ-anoj, kiuj estas for de via kara hejmo por en malagrabra maniero servi la patrujon. Ni ne forgesas vin.

Ankaŭ en tiuj ĉi malfeliĉa tempo vi havas duoblan feliĉon. Unu grandega netaksebla feliĉo, nome ke vi estas katolikaj; la dua feliĉo estas ke vi estas Esperantistoj. Tiun duoblan feliĉon vi devas praktikigi.

Ke vi devas konduki kiel kompletaj katolikoj, ni kompreneble ne bezonas diri, eble ankaŭ ne, ke vi povas fari precipe nun praktike «katolikan agadon»; sed ni petas, ke vi ankaŭ konsci, ke vi ankaŭ nun povas konduki kiel **katolikaj Esperantistoj**, ke vi povas fari ankaŭ nun **katolikan Esperanto-agadon**. Eble multaj el vi enuas kaj serĉas ĉiutage distriĝon por kelkaj horoj. Se vi estas en tiu kazo, bonvolu foje pripensi, kiel vi povas (pace) batali por FUKĖ inter viaj katolikaj kunsoldatoj, parolante, eble eĉ paroladante, pri via katolika Esperantoidealo, instigante, helpante aŭ instruante viajn kamaradojn en tiu kampo.

Tiu ĉi milito **ne**, kiel tiu de 1914-18, detruos grandparte la Esperantomovadon, kontraŭe post la milito la Esperantomovado denove ekfloros en tiuj landoj, kie ĝi devas nuntempe dormi. Kiel en Oriento la japanĉina milito ne mortigis Esperanton, sed esti-

gis diversajn Esperantorevuojn kaj aliajn Esperantoeldonaĵojn. tiel ankaŭ vi nun ne forlasu vian idealon sed kontraŭe praktikiĝu ĝin, kaj plifortigu ankaŭ nian FUKĖ-armeon. Flandra Katoliko, la arterio (kaj ankaŭ la artilerio) de FUKĖ daŭrigos sian aperon, eĉ dum eventuala milito en nia lando.

Ni ekde nun disponigos al vi «Soldatan anguleton», en kiu vi laŭdezire povas ape-

APERIS :

IV N. — OFICIALA VORTARO DE ESPERANTO de S. Grenkamp. Eldono: La aŭtoro, Parizo. Formato: 10 X 15. Prezo: bind. 20 fr.

Jen poŝforma vortaro de la oficialaj vortoj, kiun vi ĉiam povos havi ĉemane, facile kunporti al kurso aŭ klubvesperoj, kaj fidinde konsulti ĉe bezono.

Tamen restis kelkaj eraroj (preseraroj) en ĝi. Ekz. p. 15 *malkokreta*. p. 43 *on*. La difino de *framosono* (ĉu ne *framasono*?) ŝajnas deveni de *simpatianto*, dum ke la klarigo de *Jezuo* (*Jesuo*) estas de nekredemulo. Eparĥio mankas.

Oni certe en tiu plaĉaspekta libro trovas multajn nekonatajn sciencajn vortojn kaj speciale por tiuj kies monujo ne permesas aĉeti la grandan Oficialan Vortaron, ĝi estos oportuna aki-renda gvidilo. La papero estas ordinara, la presoj klara, la klarigoj ie kaj tie iom strangaj kvankam neniam eraraj.

COLO.

V. — KIEL ARANĜI KURSOJN KAJ GRUPVESPEROJN? de Wilhelm Wingen. Eldonis: Heroldo de Esperanto. 48 paĝoj. Formato: 55 X 75. Prezo: 2,50 fr.

Tre valora libreto, kiu malgraŭ sia malgrandeco, havigas al la kurs- kaj klubestroj dekojn da praktikaj indiko por lertigi ilin. Ĝi estas samtempe konsilanto, gvidilo, lernolibro, unuvorte ne malhavebla de ĉiuj gvidantaj samideanoj. La stilo estas konciza, la trailegado faciligita per taŭga presado. La prezo: ridinda kaj erariga, ĉar fakte la libreto valoras multe pli.

COLO.

V. — PLENA GRAMATIKO DE ESPERANTO de K. Kalocsay kaj G. Waringhien. Eldono Lit. Mondo. Prezo: broŝ. 84 fr. bind. 95.— fr.

Finleginte la 100 unuajn paĝojn, mi revenas al tiu ampleksa verko, mi volas averti la amato-rojn, ke tiu ĉi libro ne estas por komencantoj nek por ne-instruitoj en lingvo-scienca. Mi ek-

rigi eventualajn artikoletojn aŭ leterojn pri via soldata vivo aŭ Esperantoagado, ktp. Serĉu en vi eventualajn verkistajn talentojn kaj verku en Esperanto.

Intertempe ni ankaŭ preĝu, ke Dio finigu la militon baldaŭ kaj finigu ĝin favore al la justeco kaj vera libereco, religia, popola kaj lingva.

C. v. H.

zemple trastudis la sciencan pritraktadon de la vortkunmetado i. a. la leĝojn de la kunmetado sekvatataj de ekzempla demonstrado: ĝi estas tre interesa sed tamen tro altnivela por ordinara esperantistoj, kvankam ege utila por la normigo de la lingvo.

Resume pri la elparolo de *e* kaj *o*, la aŭtoroj alvenas al jena regulo: En senakcentaj silaboj: mallonga vasta *e* kaj *o* kiel en «zenden».

En akcenta silabo: 1. malferma silabo: longa kaj vasta elparolo, do kiel en leenen kaj zoon. 2. en fermita silabo: mallonga kaj vasta kiel ekzemple en *zot*.

En la vortfarado ni vidas ke Esperanto ne estas fleksia lingvo sed aglutina lingvo.

p. 30: Mi ne vidas kial «*dikfingro, junedzo*», estas prefiksigo de radiko, laŭ mi, estas kunmetado de 2 radikoj. Sed p. 45 Rim. IV. la aŭtoroj klarigas kial en illa sistemo necesas konsideri tion kiel prefiksigon. Tio ofte okazas ke la aŭtoro donos iom strangan klarigon ĉar ili volas nepre ĉion klasi fikci en senesceptaj reguloj.

p. 30: Ĉu vere *bo* kaj *ge* estas memstraraj? Ĉu oni povus ilin uzi eĉ ne finajbezonaĵ?

p. 31: Mi ankaŭ malaprobis belpoto (Graboŭski) anstataŭ bela pota, ĉar tio malhelpas facilan komprenon.

p. 32: bela difino de VERBO.

p. 33: La aŭtoroj pravigas S-ron Isbrücker, kiu lasttempe defendis tiun opinion en Heroldo, ke la radikoj havas karakteron subst., adjekt. aŭ verban/Vidu ankaŭ par. 14 p. 35 k. s. La klarigo tiacela montras ankoraŭfoje al ni la genian talenton de Dro Zamenhof kaj la malpravon de Panel. La aŭtoroj mencias ke la Akademio ne jam oficiale akceptis la kategorian dividon. Sed per sia fama Principo de neceso kaj de sufiĉo ĝi kaŝe jes akceptas ĝin.

p. 81: Pri ADO ni lernas ke ĝi signas:

1. agon kaj ne rezulton nek abstraktaĵon

2. longan daŭron. 3. plurfojan ripeton.

p. 82 Kial prezidanta seĝo ne = seĝo de la prezidanto? Devas esti prezidantula aŭ prezida seĝo.

p. 82. La aŭtoroj diras «Laŭ lingva konvencio, la senpera substantivigo de la participo signas ne KVALITON sed PERSONON.» Do: estonto ne estas toekomst (venonta tempo) sed tokomende (persono). Mi ŝatus tamen pli da klarigo pri la kialo aŭ deveno de tiu «lingva konvencio». Aliflanke.

p. 89: la aŭtoroj ne aprobas «estanteo, estin-

teco, estonteco » do atakas tiun lingvan konvencion, kaj proponas escepton al tiu escepto. Ĉu ni imitu la esceptoj-plenan Idon? Ili fine alvenas al konkludo kiu forjetas ambaŭajn formojn: estonto (ili proponas estontulo, estantulo, estintulo) kaj estonteco (ili proponas futuro, nuntempo, paseo)?

p. 92: Mi ankaŭ opinias ke « belulo » estas bela ulo, kaj ne « ulo de belo ». La tiucela klarigo 3 p. 92 estas iom senharula.

p. 94: Interesa signifo de ARO estas ke ĝi = pluralo: sentaro (zinnen), akvaro (akvoj), nubaro.

p. 96: Interesa distingo inter ESTRO kaj ĈEF: estro = gvidanto, kaj ĉef- = plej altranga, pova, granda, inter similaj.

p. 97 ILO: « Post neverbaj radikoj, ĝi signifas ĉiam « farilo de ». Ekzemple: buterilo, fajrilo, kolorilo ». Tion diras la aŭtoroj. Sed ĉu ne estas pli simple diri ke post tiuj radikoj, oni povas ellasi la verbigan finaĵon IG. Kolorilo = kolorigilo. ?

Post pluegado ni revenos al tiu ege interesa libro.

COLO.

III. — AL KIU NI IRU? Radioparolado (7 paĝoj) de usona protestanta profesoro **D-ro Walter A. Maier**, jam farita en la vintro de 1930-31. En Esperanto eldonita de Lutheran Center en Detroit. Michigan.

La paroladinto bele skizas la serĉadon de la homo al feliĉo; kelkaj serĉas tion en la « potencaj dolaroj », aliaj en sciencaj eltrovaĵoj, aliaj en abstraktaj religioj ktp. Sed la veran savon la veran feliĉon alportas al ni Kristo.

En tiu cetera bela kaj vera dissertado oni glorigas Luther, « kiu kontraŭstaris al la kunligitaj potencoj, de eklezio kaj ŝtato ». Laŭ paroladinto, kelkaj el siaj aŭskultantoj eble respondos al lia alvoko: « kiel ni povus kredi, kiam tiom da nekredo kaj malfido estas en la teologiaj kaj sciencistaj rondoj de la mondo? » Ĉu tio insinuas tion, kion jam delonge estas konata, nome ke en la protestantaj rondoj regas multe da nekredo kaj neinterkonsento?

C. v. H.

KATOLIKA ESPERANTO INSTITUTO

« LA TRI STANDARDOJ »

Ons nieuw bondslied, « La tri standardoj », tekst van Tyneverum en muziek van de gekende kunstenaar Arthur Verhoeven, had veel bijval op het Kongres.

Elk FUKÉ-lid verlangt het te kennen en te zingen. Schoon uitgegeven, tekst, zangwijze en pianobegeleiding, op formaat 27 x 17½ cm., kost het slechts 5 fr. Op verzoek wordt het ongevouwen toegezonden.

Geen enkel FUKÉ-lid meer dat zijn bondslied niet kent!

VINTRO ALPROKSIMIĜAS!

GRUPOJ!

Se vi deziras fari viajn grupkunvenojn tre amuzaj kaj samtempe tre instruaj, tiam provizu vin per la **Esperanto-kartuldoj**:

LEXICON (52 kartoj; 1 — 4 pers.)
kaj

KAN-U-GO (60 kartoj; 1 — 7 pers.)

La kartoj estas bonkvalitaj kaj **laveblaj**; estas en bela ujo kaj havas aldonita broŝureton kun la regularo.

Ĉiu kartuldo kostas dirankite 20 fr. ĉe:

Katolika Esperanto Instituto, a. s. p. c.

Egied Segerslaan 14, Wilrijk. Poŝtĉekkonto n-ro: 4549.84.

REDAKLIA LETERKESTO

Infaneto de Sinjorino. — Pardonu ke ni ankoraŭ ne respondis kaj viaj verkoj ne jam aperis. Viaj poezioj certe aperos, sed kelkaj devas esti iom korektataj. Tiujn ni resendos al vi. Bonvolu esti ankoraŭ iom pacienca. Salutojn!

F-ino Vingerhoets en Amsterdam. — Ni tre dankas vin pro la alsendo de la « Internationale Revue ». Ni uzos la indikitajn artikolojn. Sal. kor.

S-ro Saunders en London. — Ni kompreneble ne forgesos la leterojn de la Catholic Times, sed la tempo ankoraŭ mankas. Ni esperas ke vi jam povis utiligi viajn kongresspertojn. Kor. sal.

F-ino H. Hofkens en Antverpeno. — Ni bone ricevis vian artikoleon kaj dankas vin. Ĝi aperos kiam la loko permesas tion. Kor. sal.

ANONCETOJ

senpagaj por niaj membroj

Tiu el niaj gelegantoj, kiu iam sekvis kurson de Dalmeijer, bonvolu sciigi al redakcio de F. K. kiun kurson li aŭ ŝi sekvis.

Katolika Laborista Unuiĝo Esperantista « Inter Paco kaj Amo » en Den Haag, Allard Piersonlaan 168, Nederl. serĉas gesamideanojn por korespondadi.

La Rotterdam'a Katolika Esperanto-Unuiĝo volas kolabori kun eksterlandaj katolikaj Esperantogrupoj. Multaj el la grupo estas pasiaj ŝakludantoj aŭ poŝtmarkkolektantoj. Skribu al J. A. Eilers, Speelmannsstraat 115, Rotterdam, Nederl.

Katolika Esperantisto en Argentino deziras korespondi kun FUKÉ-anoj. Kiel komencanto li petas aldoni kelkajn liniojn en franca lingvo. Skribu al Sro Fernando Vior, Garay 2753, Mar del Plata, Argentino.

K. V. d. Mueren, studento St. Michielscollege, Vriesdonk - Brasschaat, deziras korespondi kun knaboj de 16-17 jaroj.

D I S T R A P A Ĝ O

Ek de tiu ĉi monato ni regule publikigos du diversajn enigmojn.

Ni aljuĝos 1 poenton al ĉiu bona solvo. Post unu jaro, do post 20 problemoj kun 20 gajneblaj poentoj, ni forlotumas valoran libron inter tiuj, kiuj gajnis minimume 15 poentojn.

Ni firme esperas, ke tiu nova metodo plaĉos al niaj legantoj kaj ke oni regule kaj multnombre partoprenos en la individua solvado, kaj tiamaniere ankaŭ ĝuas la finan lotumadon.

La nomoj de la bonaj solvintoj ĉiun monaton estos publikigataj.

ENIGMO No 10.

Anstataŭ la nombroj metu literojn. Ĉiu sama nombro signifas la saman literon. La ĝusta solvo elmontras pravan proverbon.

19 9 5 1 — 11 1 — 6 13 2 8 19 — 10 1 14 1 14 3 13 18 13

18 1 14 13 10 — 1 9 7 6 19 — 17 15 1 4 — 12 16 13 18 13.

ŝlosilvortoj:

5 1 11 13	ĝena
3 13 2 5 19	ekstera parto de la korpo
12 16 1 9 5 1	farota sur juna arbo
8 1 9 7 16 19	agrabla venleto
17 13 14 4 19	karesa nomo
6 13 10 6 19	forta ĉapelo
18 1 15 6 1	eĉ la plej belaj floroj faras.

Ambaŭ, proverbo kaj ŝlosilvortoj estu ensendataj.

Solvo ensendota antaŭ la 15-a de decembro.

ENIGMO No 11.

Laŭ la movoj de la Reĝo sur la ŝaktabulo, vicigu la literojn tiamaniere ke ne tre flata sed tamen vera proverbo aperu.

i n i s t f j e d
f g l e v o l e o
j a m a h o p t v
d o s o i j r o n
v e f t a o n a o
a s a r i i l k i

La komenco estas ĉe la granda litero. — La fino ĉe la punkto.

Solvo ensendota antaŭ la 15-a de decembro.

N. B. — Oni ne plu bezonas aldoni pm. de 75 centimoj.

SOLVO DE ENIGMO N-ro 7:

F O N T G I R A L T
R P E A O N I R I A
A I N L T O D A M B
N N I E I N E N A A
K I E R K D T E K K
O O L O O O I O O O

Gajninto: S-ro Roose el Brugge.

SOLVO DE ENIGMO N-ro 8:

L E D O ■ ■ J U G O
I T A ■ E K ■ L A V
P O ■ P R O V ■ L A
O ■ R I P R O Ĉ ■ L
■ V E L ■ ■ R A T ■
■ V E K ■ ■ T R O ■
D ■ N E N I A M ■ R
A N ■ T I A R ■ L A
N E K ■ A L ■ N I N
K I A L ■ ■ R I N G

Gajninto: Frata Arnoldo, Baarle-Hertog.

SOLVO DE ENIGMO N-ro 9:

K V A R A N T E N O
O ■ L A R I N G ■ P
R A ■ V I Z O ■ V E
P R A ■ K O ■ M I R
O B L O ■ ■ V I R A
R A N D ■ ■ A N E C
A R O ■ O M ■ I G I
C O ■ K R O M ■ A I
I ■ K R A K E T ■ L
O R G A N I Z A D O

Gajninto: F-ino M. J. Top, Veurne.

HUMURAĴO

EN LERNEJO.

La instruistino klarigas al siaj lernantoj la divideblecon de la substanco, kaj montras ke la anilina ruĝo kolorigas la akvon.

Post kelkaj tagoj ŝi parolas en geografia leciono pri la Ruĝa Maro, kaj demandas « Ĉu vi scias kial oni nomas ĝin - Ruĝa Maro - ? » La plej malgranda lernantino krias: « Jes, fraŭlino! ĉar oni kolorigas ĝin per anilina ruĝo! »

kiun

ĉiu

Esperantisto

devas posedi

NUR TIU PERSONO, KIU POSEDAS KAJ UZAS ĈI-TIUN VORTARON, MERITAS LA BELAN NOMON: SERIOZA ESPERANTISTO!

Somnambulo. Homo nerve malbona, kiu dum dormo senkonscie k senmemore iras, parolas k agas kvazaŭ li estus mal-dormanta k konscia. Kp LUNATIKO.

* **Soni** (ntr). 1 Estigi aŭdeblan aervibradon: *barelo malplena ~as plej laŭle Z* (tiu plej fanfaronas, kiu malplej meritas); *la tondilo ~is akre Z*; *~is tamburoj k flutoj B*; en la radianta aero la birdoj *~is B*; la horloĝo *~is tri kvaronojn Z*; denove *ek~is krakoj Z*; voĉo *ek~is de malproksime B*; *ek~is voko K*; *ek~is rapidaj paŝoj B*; subite *ek~is tamburado k fajfado Z*; tiu ĉi frazo estas nur bele ~anta kolekto da vortoj Z; *aplaŭdoj londre rul~is tra la pleneĝa salono*; el inter la branĉoj la birdoj *~igas sian voĉon Z*. Kp SONORI. 2 Aŭdeble esprimiĝi: en la malaltaj tonoj de lia voĉo *~is kvazaŭ mal-kontentece Z*; denove *~os en la urbo la lingvo de Z*; tiu ĉi sama peco en stilo *esp-a ~us liamaniere Z*. ~o. Aŭdebla aervibrado: *harmoniaj ~oj*; *movi sen~e la lipojn Z*. **Re~i** (x). Resendi la ~on: *kia ~o, lia re~o Z*; *P' aero re~is de bruo lerura*; nur ĉio *sen-anima re~adis miajn plendojn Z*; la impresoj de tiuj tagoj ankoraŭ *re~as eĉe en niaj animoj*; *~o bonan nokton ~re~igis la amaseto K*; *liaj verkoj trovas varman re~on en la koroj de la legantoj* (Kp UŬI, SONORI). **Post~i**. 1 Be~i. 2 Sonori. ~anto (Fon). Sonoro naskita de la vibrado de P' voĉkordoj, modifita per la formo de la buŝo k akompanata aŭ ne per bruero. La ~antoj estas daŭrigeblaj k prononcataj kun formiĝo de re~ujo en la buŝo; ili diferencigas de la konsonantoj per tio, ke ili estas silabigaj (Kp VOKALO, KVAZAŬVOKALO, NAZALO, LIKVIDO, SILABO).

Sonato. Muzikverko por instrumentoj konsistanta el tri aŭ kvar partoj kun malsamaj movoj.

Sondi (tr). 1 Mezuri per tuocela aparato la profundecon de akvo aŭ grundo. 2 Esplori per tuocela aparato la fundon de akvo aŭ de grundo. 3 (f) Prove esplori: *mi ~as ĉe la kortego Z*; *~i la opinion.*

Soneto. Versaĵo konsistanta el 14 versoj dividitaj en 2 verskvarojn k 2 verstriojn.

* **Sonĝo.** Bildoj k ideoj, plej ofte sen-ordaj k senlogikaj, aperantaj en nia imago dum dormo: *mi havis tre*

strangan ~on Z; *~o leruras, ~o jur-kuras Z*. Kp DELIRO, FANTAZIO, REVO, ILUZIO, IMAGO. ~I (tr). Vidi image dum la dormo: *kiel malsatanto ~as, ke li manĝas Z*; *ŝi ~is, kvazaŭ ŝi estas ankoraŭ juna knabino K*.

* **Sonori** (ntr) (pp ilo). Produkti sonon daŭre aŭdiĝantan post ĉeso de ĝia kaŭzo: *ĉiuj ~iloj de preĝejoj ~is Z*; en la palacoj *~as luksaj festenoj B*; ~a (facile ĝis malproksime aŭdebla) voĉo; la entreprenon antaŭ ĉio pereigis ~oj (f: monaĵ) kaŭzoj k la elsekigo de materialaj fontoj Z; mi faros lian faron, ke al ĉiu, kiu tion aŭdos, *ek~os ambaŭ liaj oreloj Z*. Kp SONI, TINTI, VIBRI. ~o. 1 Sono daŭre sonanta post ĉeso de ĝia kaŭzo. 2 (Fon) Regule vibranta sono, havanta diferencigeblian altecon (Kp TONO, BRUERO, VOKALO). ~igi (pp homo estiganta ~on per ilo). Kaŭzi ~on: *bonvolu ~igi al la servisto. ~igisto.* Homo, metie ~iganta la ~ilojn de preĝejo. ~etigi (la glasojn). Interfrapi la glasojn antaŭ ol trinki je honoro de iu aŭ io. ~ilo. Ilo por estigi ~on, ĝenerale konsistanta el metala kava duonsfero kun svingebla frapilo. ~ilejo, ~ilturo. Turo enhavanta ~ilojn.

* **Sopiri** (x). 1 Suferi pro bedaŭro k redenziro al io perdita: *~i al la patrolando B*, *al la hejmo, al ripozo, trankvilo B*; *~i la perditan feliĉon Z*, *pri Z*, *pro Z*, *je la perdita feliĉo Z*; *~i iun Z*; *li lerure ~is vidi ŝin denove Z*; *tien ili ~as per sia animo reveni Z*; *rano eĉ en palaco ~as pri marĉo Z*. 2 Suferi k malĝoji pri ia dezirego: *kiel cervo ~as al fluanta akvo, tiel mia animo ~as al Dio Z*; *li ~is senmezure pri la morguaĵa tago Z*; *~i pri pli altaj spiritalaj plezuroj Z*; *mullaj homoj ~as je flugiloj k tute forgesas, ke piedojn ili havas.* 3 Esprimi per forta longa enspiro aŭ per plenda ĝemo sian bedaŭron aŭ deziregon: *~e diri B*; *~e silenti.* ~o. 1 Stato de iu, kiu estas ~anta: *lin ekregis neesprimebla ~o.* Kp ASPIRO, MELANKOLIO. 2 ~ĝemo: *legendoj, kiuj estas kvazaŭ ~oj de P' homaro B*.

* **Soprano.** Plej alta voĉo de virino aŭ juna knabo.

* **Sorbi** (tr). 1 (iu) Enspirante altiri fluojn ion post ion en sian buŝon: *~i krudan oon*; (f): *nulle da ĵupo k d' maldolea aftliko ni senkonsidere ~is el.*

Wilt ge steeds veel volk op uw vergaderingen? — Geef een uurtje FILM!

Het Katholiek Smafilm Studio van Antwerpen biedt U een interessante keuze van documentair- speel- en teekenfilms.

Specialiteit van reportages: 17e IJzerbedevaart, VI. Nat. Zangfeesten. Pater Damiaanfeesten enz. Meer dan 600 referenties.

Vraag gratis uitgebreide geïllustreerde kataloog aan:

KATH. SMALFILM STUDIO, - 32, OUDE BEURS, ANTWERPEN

Goedkoope en gezonde Wereld literatuur

Een reeks van 8 prachtboeken 300 bladz., voor 80 fr. slechts!

Reeks 1935: werken van Lagerlöf, Kipling, Undset, enz.

Reeks 1936: werken van v. Heidenstamm, Järnefelt, enz.

Reeks 1937: werken van Lvie, Muls, Gijsen M., Gogol, enz.

Reeks 1938: werken van Per Hallström, Mathys, V. d. Heever, enz.

Reeks 1939: 80 fr. voor 8 boeken van 2 tot 300 bladzijden.

1. Twee naar Parijs	Gabor Vaszary
2. Kl. Almanak v. Brabant II	A. Rannah
3. Albert Servaes, monographie	Prof. De Bruyne
4. Voorbijgang	André Demets
5. Het Leven met Vader	Clarence Day
6. De Brandstichter	Egon Hostovsky
7. Britt-Maria Colstrup	Ejnar Smith
8. Eenzaamheid	Victor Catala

Reeks 1934: Nog beschikbaar aan 6 fr.:

1. Rietvelde	Dr. Van Driessche
2. De Kroniek v. Grieshuus	Th. Storm

Prijzen gelden voor binnenland.

Vraagt prospectus en bestelt op postcheck 209034 van LIC. L. CALLOENS, Erembodegemstraat, 29 te AALST.

Steunt onze Aankondigers.

Zij steunen ons,

en hebben goede waar.

Senpage!

vi ricevos senpage je la valoro de 15 fr. bonajn poŝtmarkojn de 15 diversaj landoj (laŭ la plej lasta katalogo de Yvert) se vi abonas la

REVUO INTERNACIA

de poŝtmarkinterŝanĝo kaj Turismo

Gi aperas 8-foje ĉiujare, 20 - 30-paĝa, riĉe ilustrita, kaj donas regule kaj artajn suplementojn kaj pm-donacojn, kaj kronikon kompletan de la novaj eldonaĵoj, kaj la liston de la membroj.

CIU ABONANTO RAJTAS 5 INTERSANGANONCOJN SENPAG-AJN.

Abonprezo: 15 frankaj belgaj,

pagotaj per poŝtmandato aŭ banko al JOS. PHILIPPEN,

Botermarkt 10 DIEST

VOOR UWE

Parketvloeren, Linoleums, Meubelen en Marmers VRAAGT DE ALOMGEKENDE **BOENWAS GLIMO**

Firma Corstiaens - Neefs St-Antoniussstraat, 12-14, Antwerpen

PLENA VORTARO de Esperanto

Verkita de: PROF. E. GROSJEAN-MAUPIN, direktoro de la sekcio « Komuna Vortaro » ĉe la Esp-ista Akademio; A. ESSELIN; S. GRENKAMP-KORNFELD; PROF. G. WARINGHIEN; membroj de la Esp-ista Lingvo Komitato.

Dua eldono 512 paĝoj Formato: 15 x 20 1/2 cm. En verda tola bindo kun ora surpriso.

Ĉi-tiu vortaro estas verkata tute en Esperanto. En ĝi la vortoj ne estas tradukitaj, sed en la lingvo Esperanto mem klarigitaj. Multaj ekzemploj, ĉerpitaj el la verkaro de Zamenhof kaj el verkoj de aliaj eminentaj verkistoj, montras la ĝustan kaj modelan uzadon de la vortoj. Ĉe la prepozicioj, prefiksoj, sufiksoj k.t.p. estas aldonitaj detalaj gramatikaj klarigoj pri illa uzado.

Prezo 70 fr. Vendoinstituto de F.U.K.E. Eg. Segerslaan 14, Wilrijk.

SIGARENFABRIEKEN ROMANO N.V. GHEEL (Antw.)

ALLEEN FIJNE KWALITEIT SIGAREN. IN ALLE PRIJZEN GROOTE KEUS. — HAVANA SIGAREN.

Prij斯卡arten en stalen van sigaren op aanvraag.

FUKE-leden uit het Antwerpsche !

Voor uw _____

Heeren- & Kinderkleding

GEMAAKT EN NAAR MAAT

is het beste adres :

J. PAESMANS

IN 'T DUIFKEN

Koepoortstraat 64, Antwerpen. - Tel. 217.51

5 % AAN ONZE LEDEN !!

LIKEURSTOKERIJ

DE RAAF

■ ALLE SPECIALITEITEN ■

ALLE GEKENDE WIJNEN

J. VANDEUN-JESPERS

TURNHOUSCHE BAAN, 277
BORGERHOUT (ANTW.)

FLANDRAJ
ESPERANTISTOJ

EN ROESELARE
ESTAS LA DE VI
PREFERATA

PRESEJO

H. & H. BRAEKEVELT

Statiedreef, 177 - Tel. 1080

Iedere groep, vereeniging of zaken-
man gebruike vóór elk order onzen
dienst voor inlichtingen en schetsen.

Specialiteit :

ESPERANTO - DRUKWERK

Atentu Esperantistoj !!

Por modernaj domornamaĵoj,
ŝtalaj mebloj ktp., por moderna aranĝo de
via dominterno, ekzemple pentrado kaj
tapetado, turnu vin al :

CAMIEL TOUSSEYN

dominterno-arkitekto,

domkolorigisto-tapetisto,

Hoogstr. 44, JABBEKE (W. VI.)

(laboras tra la tuta lando

10 % da rabato por Esperantistoj)

HALT! STOP!

Het beste Woordenboek
voor ieder Esperantist!

**GROOT WOORDENBOEK
VOOR ESPERANTO**

door **A. J. van Straaten**

690 bladz. moderne linnenband, puik papier.
Prijs 80 fr. Katholiek Esperanto Instituut.

FLANDRAJ
ESPERANTISTOJ

EN ROESELARE
ESTAS LA DE VI
PREFERATA

PRESEJO

H. & H. BRAEKEVELT

Statiedreef, 177 - Tel. 1080

Iedere groep, vereeniging of zaken-
man gebruike vóór elk order onzen
dienst voor inlichtingen en schetsen.

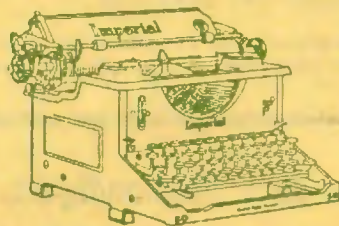
Specialiteit :

ESPERANTO - DRUKWERK

Imperial

Schrijfmachienen zijn de beste

Engelsch

Fabrikaat

Bureelmodel & draagbaar model
ROESTVRIJ

Het meest MODERNE Schrijfmachien
2 JAAR WAARBORG

Eerste klas schrijfslinten voor alle merken van
schrijfmachienen & rekenmachienen. - Ellam's
carbonpapier - Ellam's duplicatoren,
stencils en inkten.

Bijzonder werkbuis voor herstellingen aan alle
schrijf- en rekenmachienen.

TOBIE DE PRINS Tel. 216.20

● 32, Kathelijnevest, ANTWERPEN ●